

Quan la vida ens empresona

Viatges a l'infern, versos sagnants i salts professionals

Conquerir la llibertat de decidir què té sentit i què no

“Venereu el poder i us sentireu dèbils i espantats, i cada vegada necessitareu més poder sobre els altres per controlar la por”. Ho va dir l'escriptor nord-americà David Foster Wallace en el discurs adreçat a la promoció de Kenyon College que es graduava el 2005. L'educació humanística, els va explicar, et dona llibertat per poder decidir conscientment què té sentit i què no, per evitar passar-te la vida adulta mort, per “arribar als trenta, potser fins i tot als cinquanta, sense tenir ganes de clavar-te un tret al cap”.

DFW no va arribar als cinquanta: es va penjar als 46 anys. En el pròleg de *L'aigua és això* (Periscopi), que recull aquell discurs als joves titulats, Vicenç Pagès escriu: “El mèrit d'Orfeu va ser baixar a l'infern i tornar-ne. El mèrit de DFW va ser baixar a l'infern de la depressió, sortir-ne de manera intermitent i retratar-lo en textos que es riuen de l'infern, d'ell mateix, de mi i de tu”.

La poeta no s'acostumava al dolor d'una realitat absurda

Patricia Heras també va decidir que ja n'hi havia prou. La justícia poètica no la ressuscitarà, però invocar-

la ens salva de qui sap què. De nosaltres mateixos, fins i tot.

M'aboco al blog de la Patricia i m'ennuego amb aquests versos: “*Le he cortado el cuello a mi ilusión, / la colgué de un semáforo ciego / y vi cómo se desangraba incrédula, / borboteando nerviosa, / vi el dolor brillar muy cerca, / se fue apagando velado tras su misero destino*”. I aquests altres: “*No me acostumbro al dolor, / ni al opresor rigor mortis de mi cadáver aún con vida. / Mi reino esta inerme y vencido, envenenado, / como todo mi ser / que se retuerce indefenso ante el cruel ataque / de una absurda realidad, / un sueño de humo, fatuo, / un ojo ciego, / un sufrimiento largo y lento, en vano*”.

En prosa, la poeta morta en vida escrivia: “El més dur són les entrevistes amb els diversos membres de la junta de tractament, fa mal escoltar que si no reconec el meu delicte no hi ha voluntat de reinserció, ni penediment, avui m'ha dit el psicòleg que això és propi d'un psicòpata. I què voleu que us digui... No sóc capaç de fer-me això a mi mateixa, no penso reconèixer una cosa que no he fet i continuo defensant la meva innocència fins al final”.

Als qui no se la creien, els etzibava: “Em fa pena que no sigueu capaços de reconèixer una injustícia així, que no sigueu capaços de veure que m'han destrossat la vida perquè el meu tall de cabells no s'ajustava a l'estàndard social del ramat. Es

van passar pel cul la meva llicenciatura, els meus nou anys de cotització a la Seguretat Social, els meus pagaments religiosos a Hisenda, el meu irreprotxable esdevenir vital... i vosaltres, cabrons, us atreviu a donar-los la raó... L'únic que aconseguireu és enfortir-me més. Seguiré lluitant per la meva innocència i algun dia us la refregaré per la cara”.

I algun dia, potser, la por canviarà de bàndol d'una vegada.

Misteri revelat: el successor d'Herralde ja té nom

El mateix dijous que el Parlament demana per unanimitat que es reobri el cas 4-F, salta la notícia més esperada del món editorial. S'han acabat les travesses que amaniien les sobretaulles del gremi: ja sabem qui substituirà Jordi Herralde al capdavant d'Anagrama a partir del 2017. L'escollida és Silvia Sesé, que s'incorporarà al segell aquest abril.

“Això meu és una autovoladura programada al ralenti”, em va dir fa uns mesos el fundador d'Anagrama, en aquell to tan seu. L'elecció de Sesé ha estat aplaudida de forma gairebé unànime. Dic *gairebé* pensant en els candidats finalment descartats. Sí, aspirants frustrats a succeir Herralde, és així i no cal que hi doneu més voltes: se us ha escapat una feina que era un regal. ♦♦

Oscar Wilde

Com que s'acaba d'editar, també en català, *la Decadència de la mentida*, d'Oscar Wilde (Quaderns Crema, 2014), avui narrarem unes quantes històries que se li atribueixen. (No busqui el lector certesa absoluta en totes les coses que expliquem en aquesta columna; n'hi ha prou, com tota bona història, que siguin ben trobades). És el cas que el periòdic *The Saturday Review* va fer una enquesta entre una sèrie d'escriptors anglesos per saber quines eren les cent millors obres de la literatura universal. Wilde va respondre d'aquesta manera: “No puc esmentar els cent millors llibres de la literatura universal, perquè fins ara només n'he escrit cinc”.

Més coneguda és aquella altra anècdota que diu que, en una ocasió, Wilde parlava amb enorme eloqüència d'un dels seus llibres. Un, entre els presents, va dir-li que ningú era millor crític de la seva obra que ell mateix, i Wilde va respondre d'aquesta guisa: “És ben cert. I és que als meus llibres només hi poso el talent; el geni el guardo per a la conversació”.

Un dia Wilde s'acomiajava d'una dama de Londres que l'havia convidat a una vetllada en què l'escriptor s'havia avorrit molt. Diuen que, en acomiadar-se, va dir-li: “Senyora, quina festa més agradable i divertida!” Va fer un silenci, i va afegir-hi: “És clar que no em refereixo a la d'avui, sinó a la de l'any passat”.

En general, les seves sortides i estirabots no van portar-li mai cap problema. Llevat del que va sorgir en ocasió de, potser, la darrera de les seves exhibicions d'enginy. Quan un tribunal de Londres el jutjava per sodomia el maig del 1895 a causa de la denúncia que havia presentat el pare del seu amant, lord Alfred Douglas, un dels fiscals acusadors va fer entrar a la sala, com a testimoni, un cambrer que freqüentava els barris baixos de la ciutat, i que havia estat client –en més d'un sentit– de Wilde. El fiscal va preguntar a l'escriptor: “¿No és cert que vostè va exercir la prostitució amb aquest cambrer?” Oscar Wilde va mirar-se el noi –que potser no va ni reconèixer– i va dir: “I ara! ¿Com pot pensar que jo m'allitaria amb un noi tan lleig?” En aquest punt, Oscar Wilde va quedar condemnat per sempre, a part els dos anys a la presó de Reading. En va sortir l'any 1897 i, malalt, va morir a París tres anys després, havent rebut els Sants Sagraments. L'enginy verbal sol incomodar la gent que no en té, que és la majoria. En aquest cas, a Wilde li va costar el matrimoni, els fills, la fortuna i la vida. Per sort, ens en queda l'obra. ♦♦